

WIJNRUTES EUROPA

ONTDEK DE MOOISTE WIJNSTREKEN VAN EUROPA

— TOSCANE — BORDEAUX — RIOJA — CHAMPAGNE
— MOEZEL — RHÔNEVALLEI — DOURO — KACHETI

INHOUD

OOSTENRIJK

01 Wenen 8

BELGIË EN LUXEMBURG

02 België
en Luxemburg 14

KROATIË

03 Istrië 22

ENGELAND

04 South Downs 28

FRANKRIJK

05 De Elzas 34

06 De Bordeaux 40

07 De Bourgogne 46

08 De Champagne 54

09 De Jura 60

10 De Languedoc 66

11 De Loire 72

12 De Provence 78

13 De Rhône 86

GEORGIË

14 Kacheti 92

DUITSLAND

15 Mittelrhein 98

16 Moezel 104

17 Saksen 112

GRIEKENLAND

18 Naoussa 118

19 Santorini 124

HONGARIJE

20 Tokaj 130

ITALIË

21 Alto Adige 136

22 Friuli 144

23 Ligurië 150

24 Piemonte 158

25 Puglia 164

26 Sardinië 170

27 Sicilië 176

28 Toscane 182

29 Veneto 190

PORTUGAL

30 Alentejo 196

31 Douro 202

ROEMENIË

32 Drăgășani 210

SLOVENIË

33 Primorska 216

SPANJE

34 El Bierzo 222

35 Jerez 228

36 Mallorca 236

37 Priorat 242

38 Rias Baixas 248

39 Ribera del Duero 254

40 Rioja 260

REGISTER 268

[Oostenrijk]

WENEN

Wenen, de enige hoofdstad ter wereld waar binnen de stadsgrenzen druiven worden verbouwd, is met zijn wijngaarden en historische Heuriger uniek te noemen.

Het is een boeiende ervaring om midden in Wenen op de tram of de metro te springen, het drukke stadscentrum achter je te laten en binnen een halfuur door de wijngaarden te struinen op de heuvels langs de kronkelende Donau. De wijnmakerijen in het 18e, 19e, 21e en 23e district van Wenen zorgen voor een soepele overgang tussen de hoofdstad met zijn rijke cultuur en het buitengebied, want ze grenzen aan de golvende bossen van het Wienerwald, een biosfeerreservaat.

Veel Weense *Weingüter* (wijnmakerijen en wijndomeinen) gaan terug tot de 17e eeuw of nog verder en zijn vaak familiebedrijven. Het is niet ongewoon een wijnboer te horen vertellen hoe dol de Habsburgers waren op hun riesling, hoe Mozart wijn dronk in hun Heuriger (traditionele Weense wijnbar) of hoe Beethoven in hun wijngaarden inspiratie opdeed voor zijn grote symfonieën.

De Heuriger, die open is als je het bordje *ausg'steckt* en een bos sparrentakken ziet, is een integraal deel van de Weense wijnbeleving. Op een zomeravond, als de stad een vage potloodtekening aan de horizon lijkt en de Donau in de diepte glinstert als zilver, komen de inwoners voor wijn en een maaltijd naar deze knusse, met hout betimmerde lokalen en met wijnranken overkoepelde tuinen.

Momenteel is Weense wijn erg in trek. De populariteit van deze unieke wijnen met de beschermde oorsprongsbenaming *Gemischter Satz* (wijngaardblend) is groot. Progressieve wijnboeren maken veelal biologisch-dynamische wijnen die voldoen aan alle duurzaamheidseisen. Rond

80% van de wijnen is wit – riesling, pinot blanc, grüner veltliner, gelbe muskateller – maar ook rode wijnen als zweigelt, sankt laurent en pinot noir winnen steeds meer terrein.

DE REIS

Wenen is met de trein en auto gemakkelijk bereikbaar. Het vliegveld ligt 18 km van de stad.

01 COBENZL

Vanaf het uitkijkpunt bij Cobenzl strekt Wenen zich voor je uit als een pop-upboek. Deze plek grenst aan het Wienerwald in het 19e district en de rijen druivenstokken vormen een duidelijke overgang tussen de stad en de natuur. De wijngaarden langs de hellingen van de 382 m hoge Reisenberg en de 492 m hoge Latisberg nodigen uit tot een wandeling.

Van wandelen krijg je dorst, *natürlich*, en dan kun je terecht bij deze wijnmakerij. Thomas Podsednik runt een succesvol bedrijf met een mix van familietradities en ultramoderne methodes (zonne-energie, bemesten met compost, enz.). De wijngaarden behoren tot de beste van Oostenrijk en drie ervan hebben

ondanks de strenge criteria de status *erste lage* (eersteklas) behaald.

Foto's van druiven sieren het zacht verlichte proeflokaal waar je drie wijnen kunt proeven. Er is ook een winkel. Echte toppers zijn wijnen uit één wijngaard, zoals Ried Steinberg Gemischter Satz, een droge, krachtige, mineraalrijke witte wijn met een abrikoos- en peeraroma, perfect om te laten rijpen. De 24 maanden in eikenhouten vaten gerijpte pinot noir, met een aroma van kastanje en rode bessen, is ook een aanrader. Voor tijden en details over rondleidingen door de persruimte, de historische kelder en de wijngaarden, zie de website. www.weingutcobenzl.at; tel. 01 320 58 05; Am Cobenzl 96, 1190 Wenen; ma.-vr. €

02 CHRIST

Christ kan vol trots terugkijken op vierhonderd jaar wijnbouwtraditie in de familie, maar toch is dit een van de meest progressieve wijnmakerijen van Wenen. Op de met wijngaarden bedekte heuvel Bisamberg in het 21e district brengt Christ op deskundige wijze verleden en heden samen in een strakke, moderne aanpak met gebruik van natuurlijke materialen als hout en steen. Zo gebruiken de wijnmakers zowel eikenhouten vaten als roestvrijstalen tanks voor de gisting, afhankelijk van het gewenste resultaat.

De grond (een mix van gletsjergrind, verweerde kalksteen en leistein) is hier rijk aan mineralen en ook dit speelt een rol bij de teelt van de druiven van topkwaliteit,

werkt met biologisch-dynamische productie- en teeltmethodes.

De lichte, zanderige grond met door de wind aangevoerd leem is ideaal voor rassen in bourgognestijl. De aromatische Bisamberg Gemischter Satz, met een zeer kruidig bouquet, is misschien de beste (heerlijk bij donker brood, kaas en vleeswaren). Ook prima zijn wijnen als de stevige pinot noir met pruimen- en kersenaroma's, en de frisse, perzikachtige gelber muskateller. Geen betere plek om ze te proeven dan de knusse, met hout betimmerde Heuriger, bij een bord gebraden varkensvlees, bergkaas, lokale ham, tafelzuur en donker brood. 's Avonds verspreiden lantaarns een romantisch licht over de met druivenranken begroeide tuin.

<http://heuriger-wieninger.at>;
tel. 01 292 41 06; *Stammersdorfer*
Strasse 78, 1210 Wenen;
vr.-zo. eind mrt.-half dec.

05 MAYER AM PFARRPLATZ

Mayer am Pfarrplatz, in Heiligenstadt in het 19e district, is al sinds 1683 een succesvol bedrijf dat zich beroemt op zijn *single vineyards*, kalkrijke grond en oude wijnstokken. De bedrijfspanden liggen verspreid over een groep historische gebouwen – Beethoven woonde in 1817 in één hiervan toen hij aan zijn negende symfonie werkte –. De druiven worden met de hand geplukt en de gisting vindt plaats in roestvrijstalen tanks. Dit alles bepaalt het karakter van de populaire, fruitige Gemischter Satz, riesling en grüner veltliner.

Met zijn rustieke interieur en door druivenranken en walnootbomen beschaduwde tuin is de Heuriger zonder twijfel een van de aantrekkelijkste in Wenen. Hier kun je de wijnen proeven onder het genot van seizoensgerechten en echte klassiekers als gebraden biologisch varkensvlees met zuurkool en zoete abrikozenknodels. Er is regelmatig livemuziek (zoals jazz of Oostenrijkse volksmuziek) en een speeltuin houdt de kinderen zoet.

www.pfarrplatz.at;
tel. 01 370 12 87; *Pfarrplatz 2*,
1190 Wenen; ma.-zo.

05 Heuriger al fresco

06 Weense wijnbar

OVERNACHTEN

MENEGHETTI HOTEL

Op dit landelijke domein niet ver van Bale maakt men wijn en olijfolie van topkwaliteit en de accommodatie is net zo luxe: stenen huisjes tussen de druivenplanten bij een historisch landhuis. Er is zelfs een privéstrand.
www.meneghetti.hr;
 tel 052 528 800; *Stancija Meneghetti 1, Bale*;
 apr.-dec.

AGROTURIZAM SAN MAURO

Beleef het wijnmaken op deze dorpsboerderij die acht eenvoudige kamers met kitchenette verhuurt. Sommige hebben een terras en uitzicht op zee. Ontbijt met heerlijkheden van de boerderij.
www.sinkovic.hr/agroturizam;
 tel. 052 779 033; *San Mauro 157, Momjan*

UIT ETEN MENEGHETTI RESTAURANT

Proef de wijnen van het domein en geniet van de exquise moderne Istrische keuken in een van de

toprestaurants in de regio. Het hoort bij het chique wijnhotel Meneghetti. Ook niet-gasten zijn welkom. Wel reserveren.
www.meneghetti.hr;
 tel 052 528 800; *Stancija Meneghetti 1, Bale*;
 apr.-dec.

KONOBA DANIELA
 Kies deze rustieke dorpstaveerne 5 km ten oosten van Poreč voor de traditionele Istrische keuken. Op het menu staan heerlijke paddenstoelenravioli, enorme biefstukken en een prima steak tartaar, maar ook kaneelknoedels met jam.
www.konobadaniela.com;
 tel. 052 460 519; *Veleniki 15a, Poreč*; dagelijks

ACTIVITEITEN POREČ

Vanwege zijn schitterende 6e-eeuwse Eufra-siusbasiliek vol glanzend gouden mozaïeken staat Poreč op de Werelderfgoedlijst.

ROVINJ

Rovinj ligt op een ovaal schiereiland en is de mooiste stad van Istrië. De smalle kronkelstraten leiden omhoog naar een immense barokkerk.

PULA

Deze havenstad is bezaaid met overblijfselen uit zijn glorie dagen onder de Romeinen. Zo zijn er een goed bewaard amfiteater met 20.000

zitplaatsen, een elegante triomfboog en een kleine, fraai geproportioneerde tempel ter ere van Augustus, de eerste keizer. Een Venetiaans fort in het hart van het Romeinse stratenplan is nu een historisch en maritiem museum en een Oostenrijks-Hongaars fort bij het strand is omgetoverd tot een aquarium. Ook interessant zijn het prachtige marktgebouw in secession-stijl en het 13e-eeuwse franciscanerklooster.

EVENEMENTEN

In mei vindt in Poreč het wijnfeest Vinistra plaats, waarbij de Istrische wijnindustrie medailles uitreikt voor de beste wijnen. Daarna volgt op de laatste zondag van de maand Open Wijnkelderdag en gooien de wijngaarden in de regio hun poorten open. Het grootste feest voor wijnmakers in Kroatië en Slovenië is echter Sint-Maarten op 11 november, de dag waarop de nieuwe wijn wordt geproefd.

[Frankrijk]

DE PROVENCE

De Provence is bekend om zijn rosé, maar in de wijngaarden langs de chique Côte d'Azur en op het idyllische platteland vind je ook verrassende rode en witte wijnen.

De Provence maakt aanspraak op de titel oudste wijngebied van Frankrijk, want de druiventeelt dateert hier al van de komst van de Feniciërs naar Marseille in 600 v.Chr. Het is zeker een van de aantrekkelijkste streken voor oenotoerisme, want veel domeinen bieden niet alleen proeverijen, maar ook accommodatie in riante chateaus of rustieke boerderijen, heerlijk eten en drinken in informele bistrotts of picknicks in een wijngaard. En de hele lange hete zomer door zijn er wijnfestivals. Ook het mooie Provençaalse landschap met zijn lavendelvelden, olijfgaarden en betoverende gele zandstranden aan de Côte d'Azur maakt een reis hierheen onweerstaanbaar.

De Provence is van oudsher bekend om zijn rosé, dat momenteel een zeer populair drankje is. Moderne *vignerons* hebben een breed assortiment, variërend van lichte, aperitiefachtige rosé tot 'gastronomische rosé', een vollere, vaak op eikenhout

gerijpte wijn, lekker bij gekruid lamsvlees, in olijven en tomaten gestoofd konijn, gegrilde garnalen of sardientjes. Daarnaast streven wijnmakers ook naar rode kwaliteitswijnen met blends van lokale druiven als carignan, cinsault en mourvèdre met de robuuste rassen syrah en grenache.

De wijngaarden van de Provence strekken zich langs de Middellandse Zee uit vanaf de heuvels boven Toulon tot enerzijds Saint-Tropez en Fréjus en anderzijds Marseille en Cassis. Het bergachtige *arrière-pays*, van het woeste Massif des Maures tot de kale rotsen van Les-Beaux-de-Provence, vormt zowel wat landschap als wijnen betreft een scherp contrast. Innovatieve vignerons hier kiezen voor biologische en

biologisch-dynamische teelt, maar werken ook met de oude techniek van rijping in terracotta amforen. Ze maken veganistische, sulfietvrije wijnen, ze ploegen het land met paarden en zetten schapen in tegen het onkruid.

DE REIS

De luchthaven Toulon-Hyères ligt 50 km van Saint-Cyr-sur-Mer en die van Marseille-Provence 65 km. Er is autoverhuur.

OVERNACHTEN

LES PIERRES SAUVAGES

Een idyllische B&B met vijf kamers, een zwembad en uitzicht op wijngaarden en lavendelvelden. De eigenaar Gabrielle organiseert tripjes naar lokale wijngaarden per fiets of in haar trouwe Citroën 2CV. www.lespierressauvages.com; tel. 07 60 39 72 57; *Chemin Magnau, Besse-sur-Issole*

HOTEL LIDO BEACH

Wil je even geen wijn proeven, geniet dan van zon en zee in dit hotel met leuke kitsch uit de jaren 60 en een privé-strand, recht tegenover het eiland Porquerolles. www.lido-beach.com; tel. 04 94 01 43 80; *5 Avenue Emile Gérard, Hyères*

DOMAINE DE VILLEMUS

Dit verscholen plekje net ten noorden van Aix-en-Provence is omringd door olijf- en wijngaarden, lavendelvelden en amandelboomgaarden. Je kunt hier ook biologische producten kopen, zoals olijfolie van het huis. www.villemus.com;

tel. 06 22 32 44 84;
Jouques

UIT ETEN

TERRE DE MISTRAL

In het wilde, door de mistral getekende landschap buiten Aix-en-Provence biedt de *ferme-auberge* (boerderijherberg) van deze dynamische wijnmakerij lokale gerechten en wijn- en olijfolieproeven. Ook zijn er producten van het huis voor een picknick. www.terre-de-mistral.com; tel. 04 42 29 14 84; *Route de Peynier, Rousset*

LA TABLE DE POL

Maak kennis met een enorme keuze aan Provençaalse wijnen.

Ze worden met kaas, vleeswaren of *petits farcis* (gevulde courgettes, aubergines en tomaten) geserveerd in de bar of buiten op het zonnige terras met; op vrijdag met *aïoli*, dikke moten kabeljauw, groenten en mayonaise met heel veel knoflook.

www.facebook.com/LaTabledePol; tel. 04 94 47 08 41; *18 Blvd Georges Clémenceau, Lorgues*

LE KIKOUIOU

Dit restaurant bewijst dat zelfs in Saint-Tropez niet alles akelig duur hoeft te zijn. De simpele houten *cabane*, gelegen tussen geurige dennen en weelderige wijngaarden met het strand op twee

minuten afstand, serveert gegrild vlees of vis en heerlijke pizza's met frisse salades. De wijn komt van de aangrenzende wijngaarden.

Tel. 04 94 79 83 94;
Route de Bonne Terrasse, Ramatuelle

ACTIVITEITEN

CARRIÈRES DE LUMIÈRES

Deze *son et lumière-show*, een van de spectaculairste ter wereld, vindt plaats in een kathedraalachtige kalksteengroeve bij het al even spectaculaire dorp Les-Baux-de-Provence. www.carrieres-lumieres.com

LES CALANQUES

Verken de wirwar van stroompjes tussen Marseilles en Cassis via een kustwandeling of aan boord van een boot.

EVENEMENTEN

Op 28 juni viert Saint-Tropez internationale rosédag: rosé proeven, kraampjes met etenswaren, concerten en 's avonds roze lichtjes. www.rose-day.fr

[Griekenland]

SANTORINI

Met zijn hoge klippen vol witte huizen en zijn diepblauwe zee is dit vulkanische eiland een van de imposantste plekken in Griekenland en de wijnen doen hier niet voor onder.

Griekenland heeft veel eilanden die een bezoek waard zijn, maar Santorini is verreweg het spectaculairst van allemaal. Dit halve maanvormige stuk land in de Egeïsche Zee is het restant van een vulkaan die in de Minoïsche periode uitbarstte. De kracht van de explosie en de daaropvolgende gloedwolken veroorzaakten een tsunami die de beschaving in noordelijk Kreta, zo'n 70 km zuidelijker, wegvaagde. Er ontstond ook een bijna 400 m diepe caldera. Gevuld met helderblauw water en omringd door 300 m hoge klippen biedt deze een adembenemende aanblik in het zonovergoten landschap.

Hoe mooi de natuur ook is, planten hebben het hier niet gemakkelijk, behalve dan de assyrtiko, een druivenras dat de wijn van het eiland zijn naam geeft. Deze druif gedijt hier al eeuwen en heeft het vermogen ontwikkeld onder de hete zon te rijpen zonder zijn zuurheid te verliezen. De uiteindelijke witte wijnen zinderen van kracht en hebben een frisse, citrusachtige smaak en een verrukkelijke ziltigheid. Je herkent ze direct, want het etiket zegt simpelweg vol trots 'Santorini'.

Het succes met deze druif heeft telers in het hele land geïnspireerd het ook te proberen, maar de wijn smaakt nooit zoals die op Santorini. Oké, sommige mensen vinden deze wijnen een beetje streng. Ze drinken inderdaad niet gemakkelijk weg. Ze zijn droog, pikant en krachtig, het

DE REIS

Santorini is bereikbaar met directe vluchten (45 min.) uit Athene. Vanuit Piraeus vertrekt een snelle veerboot (4 uur).

soort witte wijn dat het best smaakt uit een karaf bij een overvloedige maaltijd, liefst met *domatokeftedes* (tomatenbeignets), een specialiteit van het eiland, of gebraden lamsvlees. Heb je echter eenmaal voet gezet op Santorini, dan begrijp je dat deze wijnen het eiland weerspiegelen. In het hoogseizoen (mei-september) kan het heel druk zijn. Ga voor de beste wijnbeleving vroeg op pad en reserveer vooraf.

01 De kust van Santorini

03 Proeverij bij Argyros

02 Elegante interieurs, het domein Argyros

04 De strakke lijnen van Argyros

01 SANTO WINES

Deze coöperatie doet dienst als Santorini's bezoekerscentrum en ontvangt ruim een miljoen toeristen per jaar. De locatie hoog op een klip boven de belangrijkste haven van het eiland is fenomenaal en biedt uitzicht over de hele caldera en verder. Het is een prima plek om je te oriënteren en vast te proeven van wat het eiland allemaal te bieden heeft. Wijnmaker Nikos Varvarigos werkt met tientallen telers en maakt een groot scala aan assyrtikowijnen, inclusief de enige mousserende versie van het eiland, en ook wijnen van zeldzame druiven als athiri, aidani en mavrotragano. Neem ook een kijkje in de winkel waar je allerlei

lokale producten kunt aanschaffen, want de leden van de coöperatie telen ook tomaten en fava (eilandproducten die een beschermde oorsprongsbenaming hebben) en kappertjes.

www.santowines.gr; tel. 22860 22596; Pyrgos; dagelijks €X

02 BOUTARI WINERY

Het merk Boutari is gevestigd in Naoussa, maar de invloed op heel Santorini is enorm. Toen dit bedrijf midden jaren 80 hier kwam om te zien welke opties het eiland bood, werden de wijngaarden in hoog tempo opgeofferd aan toeristenaccommodaties en werd er nog nauwelijks wijn gebotteld. Het onderzoek, het werk en de

investeringen van Boutari gaven de wijnbouw een nieuwe impuls. Het bedrijf kwam ook als eerste met Santoriwijn moderne stijl door dat het temperatuurgeregelde roestvrijstalen tanks introduceerde voor de productie van frisse, heldere witte wijnen. Op den duur bleken de wijnen ook geschikt om te bewaren en de kelder ligt nu vol oudere wijn die al rijpend steeds complexer wordt. De ontvangst is warm en gastvrij, met een wandeling door de wijngaarden en traditionele mezze als je vooraf hebt gereserveerd.

www.boutariwinerysantorini.gr; tel. 22860 81011; Megalochori; 's winters ma.-vr., 's zomers ma.-za. €X

OVERNACHTEN

BARTA PINCE WINERY

Een stijlvol pension met enorme kamers in een 16e-eeuwse boerderij. De wijnmakerij heeft al een zekere reputatie; de steile wijngaarden profiteren optimaal van zon en regen. Er is ook een fantastisch herenhuis met daarin drie luxueuze suites.
www.bartapince.com;
tel. 30 324 2521; *Rákóczi utca 83-85, Mád*

GRÓF DEGENFELD CASTLE HOTEL

Dit mooie landhuis met zijn rode pannendak ligt in een park aan de voet van de gelijknamige wijnmakerij. De stijl is die van het Hongaarse Keizerrijk, er is een tennisbaan en een zwembad.
www.hotelgrofdegenfeld.hu; tel. 47 580 400;
Terézia kert 9, Tarcal

UIT ETEN

ELSŐ MÁDI BORHÁZ

Deze bistro met zicht op de wijngaard schenkt de lekkerste wijnen van de Mád Circle, de vereniging van wijnmakers uit Mád.

Je kunt er een mooie fles uit een fancy wijnautomat trekken. Picknickmand op aanvraag.
www.mad.info.hu/elso-madi-borhaz; tel. 47 348 007; *Hunyadi utca 2, Mád*

PERCZE ÉLÉMENYKÖZPONT

De bekendste ambassadeur van de Tokaj, István Szepsy, verzorgt niet langer rondleidingen in zijn wijnmakerij. Zijn restaurant ligt echter in de wijngaard en heeft naast fantastisch eten en een uitstekende bediening al Szepsy's wijnen op voorraad.
Tel. 20 464 2222; *Árpád utca 70, Mád*

GUSTEAU

Verfijnd en chic dineren (ofwel 'deelnemen aan een culinaire workshop' om de terminologie van het restaurant te gebruiken) aan een verborgen binnenplaats, met daarbij altijd de juiste, fenomenale wijnen uit deze streek. Bij het meergangendiner krijg je bijpassende regionale wijnen te drinken.
www.gusteumuhely.com; tel. 47 348 297;
Batthyány utca 51, Mád

ACTIVITEITEN

TOKAJ TODAY TOURS

Moeilijk te zeggen wat nu de meeste indruk maakt: Greg Somogyi's uitmuntende kennis van de Tokaj of zijn onberispelijke Engels.

Hoe dan ook, hij neemt je mee op een gedenkwaardige tocht door het hart van de wijnregio.
<https://travel.tokajtoday.com>

ÍZES ÖRÖMEST

Even iets anders dan alleen alcohol bij de wijn- en jammakerij van dit echtpaar: hij leidt de wijnmakerij en zij doet de jam en met wijn ingemaakte producten.
www.facebook.com/izesoromest,
Bodrogkereszturi ut 48b, Tokaj

VINOSENSE SPA

De spa van Andrassy Residence biedt aszuur-gezichtsmaskers en -bodywraps.
andrassyrezidencia.hu

EVENEMENTEN

Tijdens Good Night Mád (een zaterdag in juni) blijven de wijnkelders en restaurants de hele nacht open met wijn, muziek en vrolijkheid. In juli komen bij een driedaags soortgelijk evenement wijnmakers en muzikanten bij elkaar.
www.tokajtoday.com

WIJN ROUTES EUROPA

Houd je van reizen? En van wijn? Ontdek de mooiste en interessantste wijnstreken van Europa. Ontmoet wijnmakers van de mooiste wijnhuizen in de verschillende regio's en maak kennis met hun streven om de allerbeste wijn te maken.

In dit boek vind je alle informatie voor 40 weekends lekker wijnproeven, inclusief kaarten en tips voor waar je goed kunt overnachten, eten en – uiteraard – drinken.

— ALENTEJO — APULIË — DE BORDEAUX —
BOURGONDIË — CHAMPAGNE — DOURO — EL BIERZO —
— DE ELZAS — FRIULI — JEREZ — LIGURIË —
— MALLORCA — MITTEL RheIN — PIËMONT —
— PRIMORSKA — PRIORAT — RIAS BAIXAS —
— RIBERA DEL DUERO — RIOJA — SANTORINI —
— SOUTH DOWNS — TOKAJ — TOSCANE — VENETO —

**KOS
MOS**

NUR 500
Kosmos Uitgevers,
Utrecht/Antwerpen

9 789043 941013

www.kosmosuitgevers.nl